

חולין דף כה עמוד א תלמוד בבלי המבורא "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום ראשון)

מסימית הגמרא את קושיתה: **מאי לא בעות,** שכן מציינו בו **דקא בעי ליה לרטיה ליגנא –** שהוא ציריך לדמי, כדי להבהיר את העש מהבגדים. הרי שהוחיטה העוף מן התורה, שאמ לא כן נחרתו היא שחיותו והיה טעונה כיiso.

תמרצת הגמרא: **לא בעף דיבריה הבריתא אלא בחתה,** שמצוינו דקה בעי ליה לרטיה ליגנא – שהוא ציריך את דמה לצבעו בו עור אודם.

הגמר מקשה על דברי רב יהודה ממשנה: **תא שמע,** מליקת עוף היא בעיפורי ומין העוף ולא בסכין ומין הצואר כשחיתה, וכך גם בזבובים. מטרת הגמרא את המפרקת ואחר כך חותך את הסימנים. ושינוי בזבובים (סח), שאמ את המפרקת נעשה העוף נביילה, והרי הוא מטמא מלך בסכין ולא בעיפורן, נעשה העוף נביילה, ונעשה העוף עוף האוכל והאת הבגדים שעלו בשעה שהיא נכנסה לבית בילעמו, ואילו אמרת אין שחייטה לעוף מן התורה, נזר נפי דמי בכר לייה – אפליו שאם שבר את השורה **תוייה קוויא לה מרפה קודם** שחייטו, מכל מקום תהי לך שחייטה הסכין לטהרה מידי גבלת. שהרי אף שאין השחייטה מותירה את הטריפה באכילה, הרי היא מתרת מידי טומאת נביילה. ואף במליקה בסכין יש לעוף להתרת מידי נביילה, ואפליו שאין זו שחייטה כהלהת, הרי לרבות יהודה עוף יינו ציריך שחייטה.

תמרצת הגמרא: מחלוקת תנאים היא בשחיטת עוף, ורב יהודה בשם רב כי יצחק בן פנחס הוא **דאמר כי תנא הסובר שאינה מן תורה.** **תנן, רבי אלעזר הקפער ברבי אומר,** מה תלמוד לו מרד בבחמת פסולי המוקשין שנפרדה **'אך באשר יאבל את הצבי וגנו' ו'את האיל בן תאכלנו' (ברים כ, כ), וכי מה ?פדרנו מבצבי ואיל.** אלא אמרו **מעטה,** הרי זה **ונען העבוי והאלין בא לפלד על פסולי המקורשין,** וכן **ונמיא לאמד מהם.** שמקיש החותם צבי ואיל **פסולי המקורשין** אינה נירתת אלא בשחיטתה, אף כי צבי ואיל אינם נתר אלא בשחיטתה. ואולם עוף אין לו שחייטה מרברי תורה, אלא **מדברי סופרים.**

سؤال הגמרא: **מאן הוא התנא לפליג עלייה רבי אלעזר הקפער,** וסובר שיש לעוף שחייטה מן התורה.

משיבת הגמרא: **רבי הייא.** **תנן, רבי אומר,** נאמר (שם יב כ) **'זובחת מבקר ומזאנך וגנו באשר צויתך.'** והרי לא מוזכר בשום מקום שציוורה, אלא **מלמד שצטומה משה בעלפה על שחייטה העוף ועל שחיטתה הקנה,** ועל דין שחיטת רוב סימן **אחד בעות,** ועל רוב **שנים בבחמת.** ומסתימת דברי רב כי רוב אחד בזבוב ורוב שנים בבחמת, משמעו שעבש שבבחמת הומתתו רוכא הוא הדין לעוט.

שינוי במיננה: השוחט סימן **אחד בעוף** שחייטו בשירה. ונחלקו/amoraim באיזה סימן היא בשירה: **אייטמר,** רב נחמן אמר, או בזבוב או בזבוב אמרו **או בקנעה** לברור. ורב אדא בר אהבה אמר, רוכא הוא הדין לעוט. בשחיטת הזבוב לבודו העוף כשר, ולא בשחיטת הקנעה.

מפרשת הגמרא: **רב נחמן אמר או קנעה או זבוב,** משום **ש'אחד' קתני,** ומשמעו **אחד בזבוב –** והוא שיחיה. **רב אדא בר אהבה אמר, יוישט ולא קנעה,** משום דמאי **אחד,** המפורסם שבסימני, שעיקר החותם תליהו בו. והוא השוע שנטרכו אף על ידי נקב בלשונו מה שאין בן בקנעה, שאינו נטרף אלא בפסיקת רוכב.

(**סימן שחתת חזאיין גרגרת פגימה דחטא תעופת**)

מקשה הגמרא על שיטת רב נחמן מבריתא: **מייטבי,** שחתת בעוף את הזבוב, ואחר כך **נשפתה הנגמרת** מוקמה, בשורת. ואך על פי שמות גרגרת היא טריפה, מכל מקום בשעת שחיטתה עדין היהתה בשירה. אבל אם **נשפתה גרגרת,** ורק **אחר כך שחתת את הזבוב,** הרי היא פסולה, שכן מטרפה קודם בלשונו, ואם שחתת את הזבוב, ולאחר שחיטתה נמצאת הרגרת שמותה, ואינו יודע אם קודם שחתה נשפתה והרי היא כשרה, וזה היה מעשה שבא לפני אחר שחיטתה נשפתה זבוב, והרי היא כשרה. ואם שדרנה חכמים. ואמרו בו, כל שנולד פקק בשחיטתה, האם נשתה בקשרות והתרה את העוף באכילה או לא, הרי היא פסולה. ומכך שדרנה הבריתא רוכא באכילה שבו נשחת הזבוב ונסמה הרגרת, ואילו אופן הופך לשחיטתה גרגרת ונשמט הזבוב לא **קתני,** משמע שאין די בשחיטת הרגרת בלבד, ולא רב נחמן המבשר אף בזבוב.

תמרצת הגמרא: לעולם אף שחיתת גרגרת לבדה. ומה שללא שנתה הבריתא שחיתת הגרגרת ונשמט הושט, הוא מושם דרך גרגרא לאשתחומתי – ודרך להشمטע, אבל ושת אין דרכו להشمטע מוקומו.

מוסיפה הגמרא להקשوت על רב נחמן מבריתא אחרת: **תא שמע,** שחיתת צני חזאי סימני בעוף פסולה, עד שישחות רוכב של אחד מהם. ואין ארך לו מרד בבחמתה שחיתתה בשני סימנים, שחיתתה פסולה עד שישחות רוכב שנים. רבוי והדר און דרי בשחיטת הסימן בלבד, אלא עד שישחות את הזבוב ואת הירידין, משמע מדברי, שחיתת העוף אינה כשרה אלא בושט ולא בקנעה, ודלא כרב נחמן.

תמרצת הגמרא: הוא הדין שאף שחיתת הקנה כשרה, אלא מושם דחוישט סמוך לירידין, ובכרי יהודה מציריך את שחיטת הירידין, עילן נקט ושת ייחד עם הירידים.

מקשה הגמרא על רב אדא בר אהבה מבריתא: **תא שמע,** אם הפסיק באמצע השחיטה ושותה שיעור וכן שיש בו כדי לעשות שחיתת אחרת, ואחר כך החלים את השחיטה, שחיתתו פסולה ממשום שחיתת השהייה. אבל אם שחתת חזאי גרגרת ושותה ברי שחיתת אחרין, ואחר כך גמרה – את השודטה, שחיתות בשרה. משום שבוחוור בחיזי הקנה הרואה לעילן לא התחלת השחיטה. **מאי לא בעוף עות,** ואילו שחיבב להחילה שחיתת חיואת חיות הבהמה ואני בחשב להחילה השחיטה. **מאי לא בעוף עות,** ובשחיטת הבריתא, ומאי גמרה, גמרה לשחיטת גרגרת. הרי שאף שחיתת הקנה בלבד בשירה בעות, ולא כרב אדא בר אהבה.

תמרצת הגמרא: **לא רוכב בעוף דיבורה הבריתא,** אלא אף בבחמתה, ומאי גמרה, גמרה לשחיטת גרגרת. הרי שאף שחיתת הקנה ואחר כך החלים את השחיטה הקנה והושט, שחיתתו כשרה.

מוסיפה הגמרא להקשوت על רב אדא בר אהבה מבריתא אחרת: **תא שמע,** תרי שחיתת חזאי גרגרת פגום מלאין, ותוסיף עליין חיתוך כל שהוא גמרו ולמעשה השחיטה, שחיתתו בשרה. שכן על ידי אותו משחו שוחטתו בו, כבר שוחט הקנה והושט, שחיתתו כשרה.

הבריתא בעוף, ומאי גמרו, גמרו לאגנת. הרי שדי לו לעוף בשחיטת רוכב קנה, ולא כרב אדא בר אהבה.

תמרצת הגמרא: **לא בעוף דיבורה הבריתא אלא בבחמתה דוקא,** ומאי גמרו, גמרו לוושט. שאמ שחתת רוכב הקנה ושותה שחיתות ברובו, ואחר כך שחתת גם את רוכב הושט, שחיתתו כשרה.

מוסיפה הגמרא להקשوت על רב אדא בר אהבה מבריתא אחרת: **תא שמע,** כייד מולקין את חתאת העות, חותך בצעירונו את השדרה ואת הפרטקת בלא רוכב בשער העזואה, עד שפוגע לוושט או לקנעה. הגיע לוושט או לקנעה, חותך סימן אחד מכם ורוכב היכש עמו. ובכעולה של עוף הוא חורק שגום, או רוכב שנם. הרי מופרש בבריתא, שהכחיר העוף הוא בין בושט ובין בקנעה, ולגיונרא דרב אדא בר אהבה.

מסימית הגמרא: אכן **תויבתא** היא מכאן לדבריו. שואלת הגמרא: **מאי חוי עלה –** מה היה דין שחיתת העוף, האם היכשרו אף בקנעה כדברי רב נחמן, או שאין היכשרו אלא בושט בלבד בדברי רב אדא בר אהבה.

תמה הגמרא: וכי יש מקום יש להסתפק בדיון זה ולשאול **'מאי חוי עלה'**, הלא כבר נזכר דברי רב אדא בר אהבה **'מאי חוי עלה –** מה היה דין שחיתת העוף כשרה. ר' מילקה, שמהר שבדרכו – כאמור לעיל.

משיבת הגמרא: אכן מפורש בבריתא שמיליקת חטאת העוף כשרה בקנעה בלבד, אך **דלא** – שמא ייש לחלק בין שחיטתה למילקה, ר' מילקה, שמיירת גרגרת היא טריפה, מכל מקום בשעת שחיטתה עדין הייתה בשירה. אבל אם **נשפתה גרגרת,** ורק **אחר כך שחתת את הזבוב –** כאמור בזבוב קודם בלשונו, ואם שחתת את הזבוב, ולאחר שחיטתה נמצאת הרגרת שמותה, ואינו יודע אם קודם שחתה נשפתה והרי היא כשרה, והוא מושם ש'אחד' קתני, ומושמעו **אחד בזבוב –** והוא שיחיה. **רב אדא בר אהבה אמר, יוישט ולא קנעה,** משום דמאי **אחד,** המפורסם שבסימני, שעיקר החותם תליהו בו. והוא השוע שנטרכו אף על ידי נקב בלשונו מה שאין בן בקנעה, שאינו נטרף אלא בפסיקת רוכב.

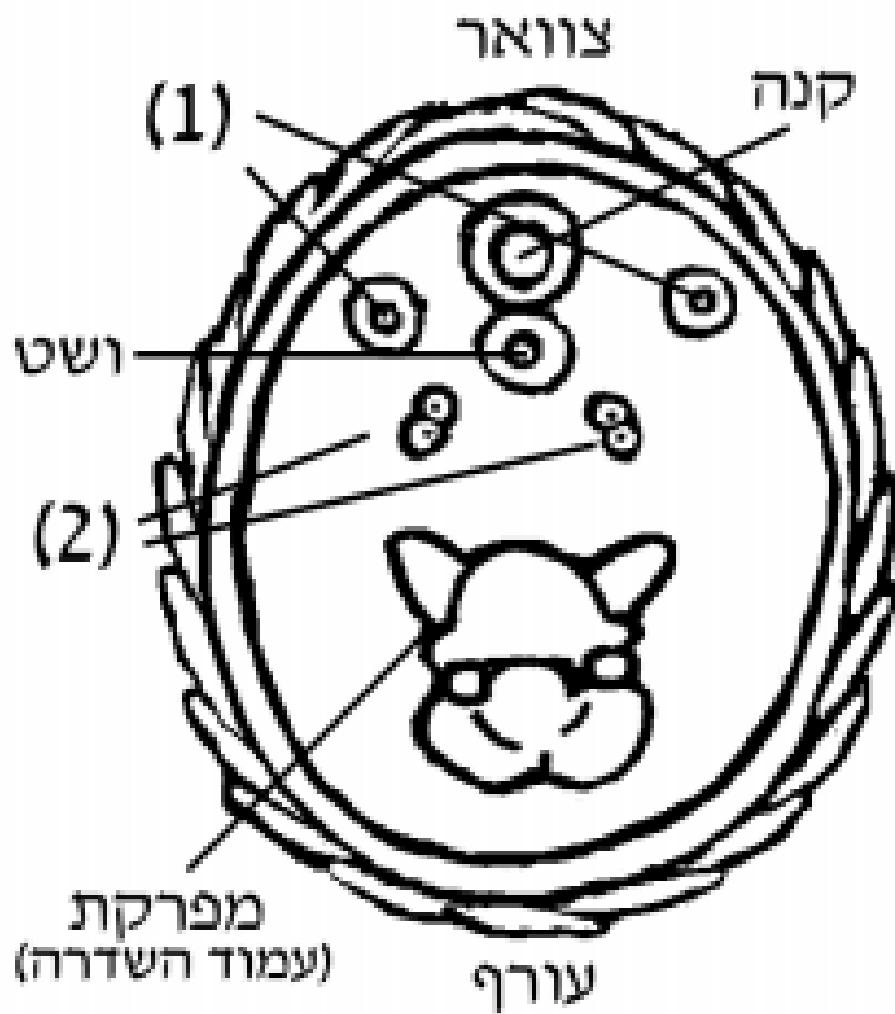
מקשה הגמרא על שיטת רב נחמן מבריתא: **מייטבי,** שחתת בעוף את הזבוב, ואחר כך **נשפתה הנגמרת** מוקמה, בשורת. ואך על פי שמות גרגרת היא טריפה, מכל מקום בשעת שחיטתה עדין היהתה בשירה. אבל אם **נשפתה גרגרת,** ורק **אחר כך שחתת את הזבוב –** כאמור בזבוב קודם בלשונו, ואם שחתת את הזבוב, ולאחר שחיטתה נמצאת הרגרת שמותה, ואינו יודע אם קודם שחתה נשפתה והרי היא כשרה. ואם שדרנה חכמים. ואמרו בו, כל שנולד פקק בשחיטתה, האם נשתה בקשרות והתרה את העוף באכילה או לא, הרי היא פסולה. ומכך שדרנה הבריתא רוכא באכילה שבו נשחת הזבוב ונסמה הרגרת, ואילו אופן הופך לשחיטתה גרגרת ונשמט הזבוב לא **קנני,** משמע שאין די בשחיטת הרגרת בלבד, ולא רב נחמן המבשר אף בזבוב.

אמיר ליה ההורא סבא, כי אמר רבבי אלעזר. ואמר לו ר' ריש אמרים, אמר ליה ההורא סבא לרבי אלעזר, כי אמר רבבי יוחנן, אין הורידים צרכיהם שחויטה דורוקא, אלא מנקבון בקוץ' ומן בשערן, ואם בן בודאי ששחיה ושאר פסוליו ששחיה אינם פסולים בהם. הגمراה בביiah סייע לדבריו הרבה מבריתא: פניא בותה דרב חכרא, שלא הצריך רביה יהודה ניקוב הורידים אלא בעוף בלבד. שחתת שני חצאי סימני בעוף פסול, ואני ציריך לו מטר בבחמתה. רביה יהודה אומת, בעוף עד שיחותת את הוושט ואות התוירידן. הרי שלא העירך רביה יהודה חיטוך ורדים אלא בעוף ולא בהמה. שנינו במסנה: חי ציריך בעוף וכו' שחיטהו פסולה. אמר, רב אמרה, מחה צעה על מהצאה הריה הוא ברוב. ווסבור עתה הגمراה, שדרבר רב אמרום לעניין שחיטה, שהשוחת חי צימן הריה זה בשוחת את רוכבי, ושהחיטה בשירה. ורב בהנא אמר, מחה צעה על מהצאה איינו ברוב, משם דרב סימן בלבך שחיטהו פסולה. ברוב, ואם שוחת חי צימן בלבך שחיטהו פסולה. מפרשת הגمراה את טעם המחלוקת: רב אמר מהצאה על מהצאה ברוב, משם דרב אמר ליה רחנקנא למשה כשהשוחתו על השחיטה, לא תשייר רוגא של סימן בלתי שחוט. אבל אם שוחת חי צימן ולא נשאר שלם אלא חציו בלבד, שחיטהו בשירה. ורב בהנא אמר מהצאה על מהצאה איינו ברוב, משם דרב אמר ליה רחנקנא למשה, שחחות רוגא של הסימן. (סימן חי צי קטינא גנרטר פינימה) מחלוקת הגمراה על שיטת רב במסנתני: תנג', שחת חי צימן אחד בעוף, וימין אחד וחייב בבחמתה, שחיטהו פסולה. ואיל אמרת מהצאה על מהצאה ברוב, אםאי הוא הוא סימן בחצי סימן, הא עבד ליה שחיטתת הגمراה: מה שפסקה המשנה שחיטתת חי צימן איינו אלא מדרבקן. שגורו חכמים לשוחות את רוב הסימן, משם שם נтир לשוחות את החציו בלבד, דילא לא עחי למעדר אף פג'א אלא ישוחות רק את מעיטה, ותפס השחיטה מן התורה. אמר רב קטינא להקשوت על רב, תא שמע, הלכה בידינו, תנור חרס שנטמא אין לו טהרה במוקה, ואיןנו נתחר אלא על ידי נתיצתו. כמו שנאמר (יריא לא) בתומאת נבליה, יכל אשר יפל מגבלות עליו יטמא, תנור וכיריים יטמא, טמאים הם וטמאים יהיו להם. ואם שבר את מיועטו ונשרר רבו שלם אין זו נתיצה, ועדיין הוא עומדת בטומאתו. ואם חלקו לשנים ושני החלקים הן שווין, שניהם טמאין, לפי שאי אפשר哉 אמצע ולבכוו שני החלקים שווים במדוקה, אלא יתכן שהחלק אחד גדול במשווה מฉบיבו. ומماחר שיש בו חלק זה או רב הטורו, הריה טמא. ולפי שאנן יודעים איזה הוא החלק הנדול יותר, שני החלקים טמאין. מסיים רב קטינא את קושיותו: משמעו שדווקא מושם שאי אפשר לצמצם שניים טמאים. הא אילו היה אפשר לצמצם ולקבוע שני החקקים שווים לגמורו, יהו שניהם טהוריין. ולדברי רב הטובר שמחוצה על מוחצתה הריה הוא כרוב, אםאי יהו טהוריין, הלא זיל הכא – לרך לבאן לחצוי האחו, הא איבא בו רוגא של תנור, זיל הכא לחצוי השני, הא איבא גם בו רוגא של תנור. ואם כן, יש לטמא בתורת ודאי את שניהם.

אמיר רב פג'א לתרץ, אף לרבות שמחוצה כרוב, לא יתכן למורן בבייה שניבור, שהרי תרי רוגב בחד מנא לייכא – לא יתכן שהחיה פעםיים רובי באותו הכל, שהרי אם לחצוי והי דין רובי, בהכרח שלחצוי השני יש דין מעיטה. עוד מקשה הגمراה על שיטת רב: תא שמע, שחת חי צי גנרטר, והפסיק ושהה ביה

אם נשחתה לאווז ותדר (וואר ברכו) נבדקיות, הלא לאחר השחיטה אי אפשר לבדוקו מנקב, שהרי דילפָא במקום נקב קשוח וαι אפשר להבחן בנקב. ואם נברקה מכחוץ ותדר נשחתה, הלא בדיקה מנקב בדיקה זו אינה מועילה. דהאמר רבא, ווושט אין לו בדיקה מנקב מבחוין, אלא מבנגנים, שכן נקבת החושט אסורה במשהו, ומماחר שצידו החיזוני של החושט הוא אדם, יש לחוש שנקבנה טיפת דם בנקב וסתמה אותה, ואי אפשר להבחן בו. ואין בדיקה מנקב מושעת דם ניברת בו, אלא מצדדו הפנימי של החושט שהוא לנבן, ועל כן טיפת דם ניברת בו אבל קודם השחיטה אי אפשר להופכו ולבודקו מבנגנים. אמר ליה רב יוסף בריה – בנו של רבא לרבע, נברקה לכהנה מכחוץ, ואחר כך נשחתה לכהנה להבדר ולברירה – ובכך נבシリ את העוף לאכילה, שכן שחיטהו בסימן אחד, והדר לפקודו לושט ולברקה – ולאחר השחיטה נukור את החושט ממקומו ונונפכו, ונבדקנו מצדדו הפנימי אם יש בו נקב או לא. ואמר רבא בשעה עצה בנו, תבאים יוסף בר – חכם יוסף בני בתרפות במו רבוי יוחנן. מוכיחה הגمراה: אלמא סיימן איד בעוף דקאמר תנא משנתני, או האי (ושוט) או האי (נקה) אמרו, וכבר ברב נחמן. אמר רב שנינו במסנה: רב היורה שצעריך לשוחות את הורידן. אמר רב חכרא, לא אמר נבי היורה שצעריך לשוחות את הורידן אלא בעות, הואיל והודך היא להיות צולחו בולו באחד בלבד לא לנתחו לנתחים. לפיך ציריך לחותך את רידייך כדי שיצא כל דמו. אבל בחמתה, בין דמנתחה אבר אבר קודם מליחתה או צלייתה, לא ציריך לשוחות את רידייך או בלא כן ייצא דמה בצלילה או במיליה דריך מקומות חיתוכה. מקשה הגمراה: למיירא – וכי תאמור דמעמא דרבבי יהודה משומ איסור אכילת דם הוא, ולא משומ דין שחיטה. ותתנו, רב היורה אומר, עד שיחותת את הורידן, ואם הוא כדי שייצא הדם למה צעריך לשוחתם בדורוקא, הלא כדי בנקבתם. מורתצת הגمراה: אליאו שיגקב את הורידן, ואף לרבי יהודה אין צעריך לשוחתם. ומאי עדר שיחותת שאמור רבבי יהודה, עד שניקוב אותו בשעת השחיטה ולא אחריה. ולהלן יבואר טעם הדבר. רבבי רב היורה, ושוב מקשה הגمراה: תא שמע, ווירידן בשחיטה. רבבי רב היורה, וממשמעו דווקא בשחיטה, ואין די בנקיבותם. מורתצת הגمراה: אםאי, ווירידן ציריך לנקבן בשעת שחחתה, דברי רב היורה. ושב מקשה הגمراה: תא שמע, אמרו לו חכמים לרבי יהודה, מאחר שאיל הזברו ווירידן בשחיטה אלא כדי להוציא מלה, מה לי לנקבן בשעת שחחתה, מה לי בנקיבה שאיל בשחיטה. ומכל שאלת חכמים משטע, רבבי יהודה סבר שעורדים הם דווקא בשחיטה ולא בניקבה. מורתצת הגمراה: לעולם גם לרבי יהודה די בנקיבות הורידים ואין צעריך לשוחתם, אלא כי קאמרי (לה) [ליה] חכמים לרבי יהודה, מאחר שככל טעם נקבות הורידים הוא כדי שייצא הדם, מה לי לנקבן בשעת שחחתה, מה לי לנקבן שאיל בשעת שחחתה. ומודעו אתה מחיב לנקבם בשעת שחחיטה דורוקא. והוא – רב היורה סבר, דורוקא בשעת שחחיטה אתי דם רתים – יוצא הדם דרכן הנקב שבורדים, לפי שהוא נידין חם. אבל שאיל בשעת שחחיטה לא אתי דם דרך הנקב, משומ דכבר קרייר. הגمراה מביאה ספק בדין שחחתה ורידיים לשיטת רב היורה: בצעי רבוי ורמיה, ווירידן לרבי יהורה, אם שהה ביה והפסק באמצע שחיתתם בשיעור שחחיטה הפסלת בשחיטה, או שלא הticksם דרכ הולכה והבאה אלא דרים ביהן בכח עם הסcin כאונן ודרסה הפוול בשחיטה, מהו דינם. האם מצריך בהם רבבי יהודה תורה שחחיטה, או שדי בהם בכל חיתוך שחחיטה.

ושט סמוך לורידין

- (1) ורידים לשיטת בעל ערך השולחן.
- (2) ורידים לשיטת רוב המפרשים.